

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ**

ПРОЕКТ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» / Doctor of Philosophy (PhD) in 05 «Social and behavioral science» by speciality 053 «Psychology»

Київ, 2016

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія»

1. Кваліфікація	доктор філософії у 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» / Doctor of Philosophy (PhD) in 05 «Social and behavioral science» by speciality 053 «Psychology»
2. Офіційна назва програми	Психологія праці та психологічний супровід освіти дорослих / Work Psychology and psychological support adult education
3. Тип диплома Обсяг програми	одиничний 32 кредити / 4 роки навчання
4. Наукова установа	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України
5. Організація з ліцензування	Міністерство освіти та науки України
6. Період ліцензування	2016 р.
7. Цикл/ рівень	третій рівень вищої освіти згідно з Національною рамкою кваліфікації; 8 рівень EQF LLL (Європейська рамка кваліфікацій для навчання упродовж життя).

А. Мета освітньої програми

Забезпечення умов для якісної підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» з проєкцією на проблеми психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих на основі опанування досягнень національної і європейської психологічної науки та освітньої практики.

На основі принципів неперервності, духовності, креативності, інноваційності забезпечення психолого-педагогічних умов для розвитку у майбутніх докторів філософії методологічної культури наукового пошуку, аналітичних та дослідницьких вмінь, технологічних здатностей, творчого та інноваційного мислення, здатностей до свідомої саморегуляції науково-викладацької діяльності, мотиваційних, інформаційних, цілепокладальних, виконавчих, емоційно-результативних складових професійної діяльності, практико орієнтованих компетентностей, необхідних для професійної взаємодії, дослідницького пошуку, самоосвіти, кар'єрного зростання у сфері психологічної професійної діяльності та освіти дорослих.

В. Характеристика програми

1. Предметна область (галузь знань)

Наукові дослідження у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих.

Основні об'єкти вивчення: методологічні підходи, теоретичні засади, психологічні теорії, методичний дослідницький інструментарій, інноваційні технології, духовні, аксіологічні, культурологічні, регулятивні особливості розвитку особистості у контексті проблеми навчання дорослих на основі науково-практичних досягнень розвитку педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні і за її межами.

Цілі навчання: здобувач ступеня доктора філософії має оволодіти

- здатністю розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психологічної діяльності і освіти дорослих;
- концептуальними і методологічними знаннями у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих та міждисциплінарних знань з урахуванням інтердисциплінарної диференціації наук про освіту;
- здатністю до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових ідей у сфері психології, педагогічної діяльності і освіти дорослих;

- здатністю розроблення та реалізації проектів власних досліджень з метою переосмислення та створення нового цілісного знання та впровадження їх в освітню практику вищої, неперервної педагогічної освіти і освіти дорослих;
- комунікативними вміння щодо спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі педагогічної психології і освіти дорослих;
- здатністю ініціювати і реалізовувати інноваційні проекти, виявляючи лідерські, комунікативні, дослідницькі, педагогічні якості;
- високим ступенем соціальної відповідальності за результати прийняття стратегічних рішень, здатністю до саморозвитку і самовдосконалення упродовж життя, відповідальністю за навчання різних категорій громадян.

Теоретичний зміст предметної області: провідні теоретичні і методологічні підходи до підготовки докторів філософії відповідно до освітньої програми зафіксовані у Концепції освіти дорослих (2011), Галузевій концепції розвитку неперервної педагогічної освіти (2013), Європейській соціальній хартії (1965), Дамаській декларації Міжнародної ради з освіти дорослих (2002), Декларації прав дитини (1959), Конвенції про права дитини (1990), Законі України "Про освіту" (1991), Етичному кодексі психолога (1990), Положенні про психологічну службу (1999), Положенні про зональну та центральну психолого-медико-педагогічні консультації (1993), Положенні про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОНУ та ін., згідно з якими основними принципами здійснення освітньо-наукової діяльності є етичність, інноваційність, гнучкість у реагуванні на суспільні зміни, поєднання національних освітніх традицій та світового досвіду, академічна мобільність, прогностичність, формування спектру загальних і фахових компетентностей. Прогнозування результату підготовки докторів філософії зумовлене реалізацією засадничих положень законодавчих ресурсів шляхом формування і розвитку таких компетентностей як: **інтегральна компетентність**

- здатність використовувати сучасні знання з проблем філософії, психології і освіти при вирішенні дослідницьких, професійних та освітніх завдань у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих; здатність розв'язувати методологічні проблеми організації психологічних досліджень в освітній галузі та у сфері психології праці; навички використання методологічних принципів, основних категорій і понять наукової психології, парадигмальні підходи в організації психологічних досліджень в освітній галузі взагалі та по темі власного дисертаційного дослідження зокрема; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати в міжнародному контенті; здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційної діяльності щодо психологічного забезпечення наукової та навчально-виховної роботи освітніх установ із застосування сучасних наукових підходів у таких напрямках як психологія особистості, психологія праці, психологія освіти дорослих; **загальна компетентність** - здатність застосовувати знання про сучасні методологічні досягнення в теоретичній та експериментальній психології; здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення експериментальних і практичних завдань психологічного дослідження; здатність до обґрунтування нового знання у контексті потреб психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих на підґрунті методології філософського, загальнонаукового і конкретно-наукового рівнів; здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з суміжних до психології галузей наук для здійснення експериментально-дослідницької діяльності; обізнаність і здатність взаємодіяти інтелектуально з найновішими дослідження у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих; **професійна компетентність** - здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в предметній області; здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційної діяльності в психології використовуючи методичний

інструментарій; навички використання основних методів психологічних досліджень; здатність коректно підбирати, застосовувати та інтерпретувати дані психологічних методів та методик для вирішення експериментальних і практичних завдань; вміння застосовувати методичні прийоми, планувати організувати та проводити експерименти, аналізувати і презентувати отримані в ході наукового дослідження дані, розробляти та апробувати власні методики; здатність до використання інформаційних і статистичних технологій; до обробки та інтерпретації результатів наукових досліджень, оволодіння сучасними інформаційними технологіями; здатність застосовувати знання про сучасні методи статистичної обробки та інтерпретації емпіричних даних, отриманих в результаті проведення психодіагностичних досліджень; здатність використовувати навички роботи з пакетом SPSS та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення експериментальних і практичних завдань; знання та розуміння сутнісних характеристик процесів професійного розвитку особистості у дорослому віці, з проблем психології навчання дорослих, духовності, інновацій, професійної ідентичності; здатність до організації й проведення діагностичних досліджень з обраного напрямку; практичні навички психологічної роботи з дорослими у вирішенні проблем психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих.

Методи, методики та технології: теоретичні: теоретичний аналіз, системний аналіз, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення теоретико-методологічних підходів до проблеми, розробка й обґрунтування теоретичної моделі предмету дослідження, психологічне моделювання, проектування; емпіричні: спостереження, тестування, опитування, проєктивні методи, контент-аналіз, психосемантичні методи, експеримент, бесіда, інтерв'ю, аналіз продуктів діяльності, експертна оцінка, моніторинг; статистичні: описова статистика й параметрична кореляція результатів

	дослідження, рангова кореляція Спірмена, факторний аналіз, кластерний аналіз; інтерактивні креативні методи: модерація, мозковий штурм, інші; інтерактивні корекційно-розвивальні методи: активного соціально-психологічного навчання, рефлексивно-інноваційного тренінгу, коучингу, консультування.
<i>2. Основний фокус програми та спеціалізації</i>	Методологічний, методичний інструментарій дослідження психології освітніх явищ, психології праці, інновації, особистісного та професійного розвитку дорослих, а також наукових підходів, принципів, теорій, закономірностей, психотехнологій у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих в Україні та інших країнах світу.
<i>3. Орієнтація програми</i>	Дослідницька
<i>4. Особливості та відмінності</i>	Немає аналогів в Україні у напрямі дослідження освітніх явищ і процесів у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих у вітчизняному і зарубіжному вимірах. Обов'язкове проходження психологічної практики у Психологічному консультативно-тренінговому центрі ІПОД НАПН України.
С. Здатність до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>1. Здатність до працевлаштування.</i>	Проведення досліджень у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих у наукових інституціях і вишах, викладацька діяльність, психологічна практична діяльність, навчання різних категорій дорослого населення на регіональному, всеукраїнському рівнях, співпраця з громадськими організаціями, товариствами, науково-дослідницькими установами, вищими навчальними закладами зарубіжжя у напрямі психології праці, різних аспектів особистісного та професійного розвитку та навчання дорослих.
<i>2. Подальше навчання.</i>	Підвищення кваліфікації у вищих навчальних закладах, дослідницьких установах, в інституціях системи неперервної педагогічної освіти.

	<p>Стажування за кордоном, участь у міжнародних проектах з проблем психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих.</p>
<p>Д. Стиль викладання</p>	
<p><i>1. Підходи до викладання та навчання.</i></p>	<p>Базується на активному навчанні у напрямі реалізації власного дослідницького проекту з обраної проблеми психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих. Навчання спрямоване на оволодіння теоретичними і практичними здобутками вітчизняних та зарубіжних психологів, обмін професійним досвідом та презентування власних досягнень у вітчизняному науково-освітньому середовищі у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих у формі публікацій, виступів, участі у семінарах, конференціях.</p>
<p><i>2. Методи оцінювання.</i></p>	<p>Оцінювання результатів навчання відбувається у процесі практичних, семінарських та тренінгових занять, підготовки завдань для самостійної роботи, індивідуальних завдань дослідницько-проектного спрямування. Загальна оцінка формується за результатами підсумкового контролю з кожної дисципліни, які передбачені навчальним планом відповідно до циклу загальної і професійної підготовки та вибіркових дисциплін. Оцінюються також такі види діяльності, як: публікація у фаховому виданні України, міжнародних наукометричних базах (Scopus, Web of Science), участь у науковій всеукраїнській конференції (за умови опублікування тез доповіді), участь у науковій міжнародній конференції (за умови опублікування тез доповіді). Остаточне оцінювання та вручення</p>

	диплома відбувається після відкритого захисту дисертації.
Е. Програмні компетентності	
Загальні компетентності	Аналітичні уміння. Здатність до пошуку, відбору, аналізу й оброблення інформації, здатність до формулювання самостійних тверджень, положень, оцінок. Здатність до організації і проведення фундаментальних, прикладних науково-психологічних досліджень на відповідному рівні.
	Когнітивні уміння. Здатність до моделювання наукового дослідження на основі розуміння причинно-наслідкових зв'язків між досліджуваними явищами і процесами. Готовність до здійснення класифікацій отриманого нового знання (принципів, сукупності методів тощо) за результатами осмислення й оцінки рангу наукової новизни власного наробку. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність планувати та керувати власним часом.
	Критична самооцінка. Здатність визначати та задовольняти потреби особистісного, професійного та наукового розвитку на основі рефлексивного аналізу власних результатів дослідження.
	Комунікація. Здатність спілкуватися результативно в усній та письмовій формах у фаховому і нефаховому середовищі. Навички міжособистісної взаємодії у контексті організації командної роботи, представлення результатів власної діяльності через різні інформаційні ресурси.
	Здатність організувати і брати участь у проектній діяльності. Здатність демонструвати

	<p>своєчасність та планованість у дослідженні, розробляти та управляти проектами у психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих.</p>
	<p>Інформаційні технології. Здатність використовувати інформаційно-комунікативні технології для організації проектної діяльності, здійснення дослідницького пошуку у процесі підготовки публікацій, дисертаційного дослідження тощо.</p>
	<p>Здатність до рефлексії. Допомогати іншим у процесі викладацької діяльності, через наставництво, у ході організації і участі у проектній діяльності, командній роботі під час семінарських, практичних занять.</p>
	<p>Працювати етично. Володіння базовими знаннями з філософії, психології, педагогіки та їх суміжних дисциплін, що сприяє розвитку загальної та професійної культури й соціалізації особистості, дотриманню етичних норм та цінностей.</p>
	<p>Підприємництво. Здатність визначати підприємницький потенціал власного дослідницького проекту, результатів наукового пошуку, участі у проектній діяльності, проектувати результати впливу власних результатів дослідження на розвиток громади, регіону, країни.</p>
	<p>Ціннісні орієнтири. Уміння цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність. Здатність діяти на засадах духовності, гуманізму, соціальної відповідальності і з дотриманням свідомої громадянської позиції.</p>
	<p>Креативність. Здатність генерувати нові ідеї; виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі дослідницького пошуку у сфері</p>

	<p>психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих; приймати обґрунтовані рішення; здатність до безперервного і стійкого саморозвитку.</p> <p>Вольові якості. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. Здатність до самостійного дослідницького пошуку, аналітичної роботи.</p> <p>Командна робота. Знати про закономірності розвитку групи, використовувати ці закономірності у згуртуванні групи, побудові команди, створенні сприятливого психологічного клімату в колективі, застосовувати стимули до командної взаємодії. Здатність працювати як автономно, самостійно так і в команді.</p>
<p>Фахові компетентності</p>	<p>1. Готовність до здійснення власної аналітико-синтетичної діяльності з метою визначення специфіки предмету дослідження, рівня його представленості в наукових джерелах, розробка власних теоретичних конструктів, адекватних особливостям розв'язання обраної проблеми у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих. Здатність до обґрунтування поняттєво-категоріальної бази власного наукового пошуку конкретних психологічних явищ і процесів у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих. Здатність до розробки категоріального апарату дослідження; аналізу та аргументації вибору його методологічних засад; володіння уміннями здійснення аналізу філософських та ідейних засад освітньої політики на наднаціональному та національному</p>

рівнях; навички застосування духовного, аксіологічного, генетичного, особистісного, діяльнісного, вчинкового, системного, синергетичного та інших методологічних підходів до аналізу психологічних процесів на макро-, мезо- та мікрорівні їх функціонування; навичками критичного аналізу та інтерпретації результатів досліджень у галузі вітчизняної та зарубіжної психології, синтезу нових ідей; до спілкування з предмету дослідження у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища.

2. Вільна фахова комунікація англійською мовою на будь-якому рівні у сфері діяльності та суміжних галузях. Здатність правильно обирати стиль академічного писемного мовлення, оперувати орфографічними, пунктуаційними, стилістичними, лексичними та граматичними нормами писемного і усного мовлення, вибудовувати логічну структуру, композиційну побудову і формат наукового проекту відповідно до сучасних вимог щодо наукового дискурсу; ефективно застосовувати знання, уміння і навички у формулюванні цілей, завдань, наукової гіпотези і висновків наукових досліджень англійською мовою, здатність правильно розуміти і використовувати мовленнєві акти у розгортанні дискурсу у мові оригіналу і мові перекладу. Володіння діалогічним мовленням у ситуаціях наукового, професійного та побутового спілкування відповідно до обраної спеціальності. Вміти читати оригінальну наукову літературу за спеціальністю,

спираючись на вивчений граматичний і лексичний матеріал, країнознавчі й професійні знання і навички мовленнєвої та контекстуальної інтуїції.

3. Продуктивна фахова комунікація українською мовою. Володіння методами опису, ідентифікації й класифікації ключових понять у сфері наукової професійної комунікації; уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію щодо підготовки наукових текстів в усній і писемній формі у різних наукових сферах (науки про освіту, філологія тощо); уміння добирати мовні засоби з метою репрезентації власних результатів дослідницького пошуку, здатність застосовувати знання про особливості підготовки наукової доповіді, виступу, презентації у предметній галузі; здатність організувати дослідницько-інноваційну групову роботу щодо популяризації наукових результатів у вітчизняному і міжнародному науковому середовищі через посередництво засобів наукової фахової української мови. Уміння добирати мовні засоби з метою репрезентації власних результатів дослідницького пошуку, здійснювати літературне і наукове редагування текстів, добирати цитатний матеріал, нормативно оформляти покликання; здатність коригувати власні мовні огріхи, виявляти високий рівень мовно-комунікативної культури в освітньо-науковій діяльності.

4. Готовність до генерації власних ідей щодо наукових інновацій; здатність до побудови шляхів і способів створення нового науково-культурного продукту, творчого підходу до розв'язання обраної

наукової проблеми. Здатність до створення власного теоретичного і практико-орієнтованого продукту на основі визначених наукових методологічних основ; теоретичне обґрунтування актуальних наукових інновацій, пов'язаних із обраною темою, в контексті оновлення цілей, змісту, технологій і окремих методик забезпечення функціонування певних складників системи неперервної національної освіти у вимірах конкретно-наукового методологічного розгляду.

5. Здатність використовувати інформаційні ресурси та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення експериментальних і практичних завдань спільно з колегами з різних країн; здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в галузі психології і освіти дорослих для вирішення локальних та глобальних завдань сучасного освітнього простору.

6. Здатність концептуалізувати та створювати проекти у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих у напрямку генерації нових ідей, розширення можливостей використання методів, сучасних, психологічно обґрунтованих, форм навчання дорослих, репрезентувати здобутки вітчизняної психологічної науки з проблем психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих у міжнародному вимірі.

7. Здатність ефективно застосовувати основні психологічні і педагогічні концепції, положення, теорії у викладацькій діяльності; здатність бути наставником молодших колег у вдосконаленні

	<p>викладацької діяльності; здатність до професійного самоосвіти, самозростання, самореалізації у процесі викладацької роботи.</p>
	<p>8. Здатність до здійснення наукового експериментального дослідження з урахуванням сучасних вимог до рівня і якості наукових досліджень; компетентність у інтерпретації результатів експериментів та здатність до осмислення у наукових дискусіях з досвідченими колегами та практиками рівня якості, наукової та практичної новизни отриманих результатів.</p>
	<p>9. Здатність розробляти періодизацію для розгляду психологічного явища в динаміці та хронологічній послідовності, згідно з виділеними періодами та етапами; вміння проводити контент-аналіз для вивчення нормативно-правової бази, документальної інформації; навички рефлексивної оцінки результатів дослідницької психологічної роботи та вміння їх узагальнювати у вигляді висновків та пропозицій.</p>
	<p>10. Знання та володіння методами опису, ідентифікації й класифікації ключових тенденцій розвитку психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих в Україні у зарубіжних країнах; вміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію щодо наукових підходів, теорій та концепції вивчення актуальних проблем психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих; вміння здійснювати порівняльний аналіз наукових спроб вирішення проблем психології праці та освіти дорослих з урахуванням соціального контексту в різних країнах; володіння практичними</p>

вміннями проведення контент-аналізу, інших видів наукової аналітики для визначення сутнісних характеристик досліджуваних психологічних явищ, вміння на основі розуміння причинно-наслідкових зв'язків між психологічними явищами та зовнішніми чинниками розробляти класифікації психологічних явищ та проявів, а на їх основі створювати інноваційні засоби оптимізації процесів професійного розвитку та навчання дорослих.

11. Здатність до використання прийомів педагогічної майстерності, зокрема, розуміння педагогічної дії як певної універсалії, яка включена не тільки в освітню діяльність дорослих, але й безпосередньо у процес трудової діяльності. Тому, розвиток педагогічної майстерності дорослих, як вдосконалення педагогічної дії, є розвитком вербальної та невербальної комунікації, здатності до активного слухання, вміння вибудовувати конструктивну взаємодію на засадах співробітництва та партнерства, оволодіння прийомами та методами саморегуляції, професійного самовдосконалення, є значущими і в освітній сфері, і в сфері психології праці.

12. Здатність здійснювати історико-психологічний аналіз творчих надбань учених, теоретиків і практиків вітчизняної й зарубіжної психологічної науки, роботи яких присвячені проблемам психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих; здійснювати аналіз історії розвитку цих ідей, традиції оригінальних систем підготовки

професійного відбору, професійної підготовки, перенавчання дорослих; демонструвати в наукових дослідженнях усвідомлення важливості проблематики подолання відчуження до вибору й опанування педагогічною професією; здійснювати історичний аналіз психологічних наробок щодо проблематики освіти дорослих в Україні та за рубежом.

13. Уміння психологічного проектування у процесах трудової діяльності та у сфері освіти дорослих, проектування сприятливих психологічних умов у трудовому середовищі, що сприяють з розвитку інтринсивної мотивації, успішності, іноваційності, креативності, конструктивної взаємодії між членами трудового колективу та ін. Психологічне проектування новітніх (інтерактивних, тренінгових, дистанційних та ін.) освітніх моделей для дорослих з урахуванням специфіки віку, статі, досвіду та характеру трудової діяльності тощо; володіння методиками розвитку і використання потенціалу групи; уміння використовувати набуті знання у професійній і громадській діяльності; здатність застосовувати набуті знання, сучасні досягнення з психології та інших наук у професійній діяльності, а також використовувати набуті навички і вміння; здатність використовувати інформаційні технології для успішного проектування, організації викладацької і науково-дослідницької діяльності.

14. Здатність використовувати сучасні методики здійснення дослідницької роботи, застосовувати сучасні методики і технології

	<p>психологічного дослідження з психології праці, особистісного розвитку та навчання дорослих; здатність самостійно створювати, апробувати, валідизувати нові експериментальні методики для використання в дослідженнях у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих</p>
	<p>15. Здатність застосовувати самоаналіз та самооцінку. Здатність моделювати у професійному житті перспективну модель та динаміку власного професійно-культурного розвитку для максимального розкриття особистісного потенціалу; здатність до професійної саморефлексії, самооцінки, самокорекції, самопроекування, самомотивації, самоактуалізації; здійснення професійної творчості як засобу кар'єрного руху на рівні її найбільшого впливу на професійно-культурний розвиток; професійної самоосвіти і самовиховання.</p>
	<p>16. Здатність реалізовувати власні ціннісні орієнтації у процесі дослідницької роботи, формування умінь викладацької діяльності. Здатність визначати, поважати та керуватися етичними, культурними та іншими орієнтирами, пов'язаними з наявністю відмінностей та особливостей різних категорій дорослих, виявляти толерантне ставлення до думок інших людей. Уміння проектувати власну діяльність з позиції впливу на розвиток громадянського суспільства. Здатність коректно та етично вибудовувати конструктивну взаємодію з науковим консультантом та іншими учасниками дослідницького процесу.</p>
<p align="center">Ф. Програмні результати навчання</p>	

- Здатність використовувати сучасні знання з проблем філософії, психології і освіти при вирішенні дослідницьких, професійних та освітніх завдань у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих;
- здатність розв'язувати методологічні проблеми організації психологічних досліджень в освітній галузі та у сфері психології праці;
- навички використання методологічних принципів, основних категорій і понять наукової психології, парадигмальні підходи в організації психологічних досліджень в освітній галузі взагалі та по темі власного дисертаційного дослідження зокрема; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати в міжнародному контенті; засвоєння нових знань, володіння сучасними інформаційними технологіями; організація власної діяльності як складової колективної діяльності; здатність до аналізу інтелектуальної власності, правової охорони об'єктів інтелектуальної власності та їх захисту в Україні та світі;
- здатність застосовувати знання про сучасні методологічні досягнення в теоретичній та експериментальній психології; здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення експериментальних і практичних завдань психологічного дослідження;
- Здатність до обґрунтування нового знання у контексті потреб психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих на підґрунті методології філософського, загальнонаукового і конкретно-наукового рівнів.
- Здатність використовувати розширені та поглиблені знання про стратегії перекладу, теорії та методів перекладу наукових текстів з психології, володіння практичними уміннями презентації наукових психологічних досліджень у вітчизняному і міжнародному науково-освітньому середовищі фаховою англійською мовою.
- Знання базових категорій, мовних засобів наукового тексту, володіння основами майстерності усного наукового виступу, уміннями вибору відповідних засобів наукового стилю для усної і писемної презентації результатів дослідницьких пошуків у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих рідною мовою, спрямованість на спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з використанням мовних засобів наукового стилю.
- Здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційного характеру у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих шляхом організації і участі у проектній діяльності з залученням фахівців з України та іноземних спеціалістів.
- Здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційної діяльності щодо удосконалення наукової та навчально-виховної роботи освітніх

установ засобами Інтернет-ресурсів.

- Здатність будувати відносини та партнерство з учасниками навчально-дослідного та психолого-педагогічного процесу з позицій етичних принципів, толерантності, асертивності, гуманізму, відсутності упередженості у ставленні до інших; визначати та задовольняти потреби особистісного наукового та професійного розвитку.
- Здатність використовувати іноземну мову у процесі науково-професійного міжкультурного спілкування в усіх видах мовленнєвої діяльності з дотриманням соціальних норм мовленнєвої поведінки.
- Здатність правильно вибирати стиль академічного писемного і усного мовлення, вибудовувати логічну структуру, композиційну побудову і формату наукового проекту відповідно до сучасних вимог наукового дискурсу; ефективно застосовувати знання, уміння у формулюванні цілей, завдань, наукової гіпотези і висновків наукових досліджень англійською мовою. здатність правильно розуміти і використовувати мовленнєві акти у розгортанні дискурсу у мові оригіналу і мові перекладу.
- Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з суміжних до психології галузей наук для здійснення експериментально-дослідницької діяльності; обізнаність і здатність взаємодіяти інтелектуально з найновішими дослідження у сфері психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих.
- здатність розв'язувати проблеми науково-дослідної діяльності на засадах сформованого комплексу системних полідисциплінарних інтегрованих знань, багатофункціональних пізнавальних умінь, мотивів і позитивних ставлень до наукового пошуку та інноваційної діяльності;
- здатність ефективно здійснювати науково-дослідну та практичну психологічну діяльність на основі синтезу теоретичних і практичних психологічних знань, умінь, навичок; готовність та можливість фахівця психологічно мислити і діяти на засадах сформованої системи знань, умінь і навичок, що забезпечують загальнопсихологічну готовність та високий рівень професійної самосвідомості;
- здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційної діяльності щодо психологічного забезпечення наукової та навчально-виховної роботи освітніх установ із застосування культурологічних та діалогічних методів;
- навички використання діалогічних засобів у ситуаціях педагогічної міжособистісної взаємодії; здатність до пошуку, оброблення та психологічного аналізу культурологічної інформації з різних джерел; здатність працювати в полікультурному контенті; організація власної дослідницької та практичної діяльності як полікультурної діяльності;
- здатність розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційної діяльності в психології використовуючи методичний інструментарій; навички використання основних методів психологічних досліджень: спостереження, експерименту, тестування, аналізу продуктів

діяльності, інтерв'ю;

- здатність застосовувати знання про методичний інструментарій психологічного дослідження в предметній області; здатність грамотно підбирати, застосовувати та інтерпретувати дані психологічних методів та методик для вирішення експериментальних і практичних завдань; вміння застосовувати методичні прийоми, планувати організовувати та проводити експерименти, аналізувати і презентувати отримані в ході наукового дослідження дані, розробляти та апробувати власні методики;
- Здатність до використання інформаційних і статистичних технологій; до обробки та інтерпретації результатів наукових досліджень, оволодіння сучасними інформаційними технологіями; здатність застосовувати знання про сучасні методи статистичної обробки та інтерпретації емпіричних даних, отриманих в результаті проведення психодіагностичних досліджень; здатність використовувати навички роботи з пакетом SPSS та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення експериментальних і практичних завдань;
- Здатність до розуміння предмету, завдань психології духовності, основних принципів духовно-особистісного підходу у психологічному консультуванні; розуміння сутності духовності, психологічного змісту процесу духовного розвитку особистості; володіти навичками психологічної діагностики духовного потенціалу клієнта; володіти навичками реалізації духовно-особистісного підходу у практиці психологічного консультування та здатність реалізовувати власний духовний потенціал у професійній діяльності;
- Здатність орієнтуватись у питаннях теорії та практики психологічного консультування, методів психологічного консультування, сформованість базових умінь та навичок проведення консультативної діяльності, сприяння в отриманні досвіду консультанта та в розвитку особистісного самопізнання;
- Знання та розуміння сутнісних характеристик процесу професійного розвитку особистості у дорослому віці; здатність до організації й проведення діагностичних досліджень з обраного напрямку; практичні навички психологічної роботи з дорослими у вирішенні проблеми психопрофілактики негативних кризових явищ у професійному розвитку особистості;
- здатність до самоусвідомлення належності до обраної професійної групи; навички професійного спілкування, професійної рефлексії; прийняття цінностей професійної групи; сформованість професійного «Я-образу» та «образу професії»; розвинені професійно-важливі якості;
- здатність аналізувати й усвідомлювати риси власного характеру і характеру інших людей, сформованість мотивації до духовно-морального самовдосконалення з метою гармонізації свого характеру; високий рівень розвитку духовно-моральної саморегуляції; наявність досвіду

самовиховання характеру; усвідомленість зв'язку між особистісними проблемами й наявністю дисгармоній; здатність застосовувати психологічні знання щодо саморозвитку позитивного мислення, позитивних почуттів, конструктивних особистостісних рис;

- Здатність до наукового мислення, до виділення головного та використання отриманої інформації у власних наукових розробках; комунікативно-міжособистісна компетентність як здатність налагоджувати контакти, доносити інформацію, чути інших, уміння працювати в команді, вибудовувати конструктивні стосунки у колективі.

Керівник проектної групи,
гарант освітньо-наукової програми,
кандидат психологічних наук,
провідний науковий співробітник
відділу психології праці
ІООД НАПН України

З.Л. Становських